1853. No. 97.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 6 DECEMBER.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 2 December 1853, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . ƒ 15,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 332,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . - 332,00.

Leeuwarden, den 3 December 1853.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

Ministerie van Financien.
Domeinen.
VERKOOPING VAN HAKHOUT.

De ONTVANGER der REGISTRATIE en DOMEINEN te *Heerenveen*, zal, op Zaturdag den 17 December 1853, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van de Weduwe *P. J. Vonk*, Logementhouderesche in de Zon aldaar, ten overstaan van den Notaris A. BINNERTS, in het openbaar verkoopen:

Twee en dertig perceelen, meest *elsen* en *wilgen hakhout*, staande aan den Straatweg van *Leeuwarden* naar de *Overijsselsche grenzen*, ten oosten van at *Ackrum*, en ten westen van af *Heerenveen* tot aan de *Blesse*.

De Conditien van verkoop en aanwijzing der perceelen, liggen tijdig ter lezing aan de op genoemden Straatweg staande Tolhuizen, zoo mede in de voornaamste Herbergen binnen deze Provincie.

Heerenveen, den 28 Novembe 1853.

De Ontvanger,
VAN OLDEN.

LONDEN, den 2 December.

De ontvangen berigten uit de fabrijkdistricten over de afgeloopen week, luiden niet gunstig. In Lancashire is eene voortdurende strekking tot vermindering der bedrijvigheid zigtbaar; en in verscheiden districten zijn de fabrijkanten tot het besluit gekomen slechts vier dagen in de week te werken en de fabriek gedurende de twee dagen te doen stilstaan. Blijkens de reeds tot bekendmaking van dit besluit gedane aankondigingen, zal deze maatregel veertig duizend arbeidslieden van een derde hunner wekelijksche verdienste berooven, terwijl buitendien zestig duizend arbeidslieden tengevolge der arbeidsstakingen in gebrek verkeeren. De strijd tusschen de arbeidslieden en de werkgevers om verhoogd dagloon, houdt aan, tot groot nadeel voor allen die daarin betrokken zijn. Hoewel over het geheel de berigten van den staat der volksbedrijvigheid in het Vereenigd Koningrijk beter zijn dan onder de tegenwoordige tijdomstandigheden door velen verwacht werd, is het blijkbaar dat de arbeidende volksklasse niet meer zoo goed als vroeger, in staat is om de duurte der levensmiddelen en der brandstoffen te dragen, en den druk daarvan in groote mate begint te gevoelen.

— De uitvoer uit de haven dezer stad naar Australie was in de afgeloopen week vrij wat minder aanzienlijk dan vroeger; elf schepen, van 5146 ton te zamen, vertrokken derwaarts; terwijl er op den 22 November 68 schepen voor Australie en Nieuw-Zeeland in lading lagen, dat is 28 minder dan eene maand vroeger; evenwel is de scheepsvracht voor het verkeer met Australie in de afgeloopen week op dezelfde hoogte gebleven.

— In het begin dezer week is het clipperschip de *Indian Queen* uit Australie hier te lande aangekomen. Het was den 17 Mei van Liverpool derwaarts vertrokken, en heeft alzoo de heen- en terugreis in den korten tijd van zes maanden en elf dagen volbragt. Daarmede zijn 38,992 oncen stofgoud aangebragt (behalve eene aanmerkelijke hoeveelheid goud in de handen der passagiers), alsmede berigten uit Melbourne van den 30 Augustus. De handelsberigten uit Melbourne zijn zeer ongunstig; de overlading der markten had eenen stilstand in de handelszaken en verscheiden belangrijke bankroeten te weeg gebragt, terwijl de groote aanvoer van goederen steeds de prijzen drukte. Hoewel de toevloed van landverhuizers onafgebroken aanhield (zijnde er in twee weken zes duizend te Melbourne geland), had de wetgevende raad te Sydney op voorstel van een zijner leden besloten dat wederom eene som van 100,000 p. st. ter beschikking van het gouvernement des moederlands moest worden gesteld om te strekken tot bevordering der landverhuizing naar de kolonie. Als een opmerkelijk feit wordt medegedeeld dat den 28 Augustus jl. 7000 oncen goud uit Melbourne naar New-York gezonden zijn; het eerste voorbeeld van uitvoer van goud uit Australie naar de Vereenigde Staten.

— Een der dagbladen geeft eene lijst van niet minder dan drie en zestig schepen die op terugreis zijn naar Engeland met ladingen Peruaansche guano en gezamenlijk wel vijftig tot zestig duizend ton van die meststof zullen aanbrengen. Buitendien lagen er bij de Chinca-eilanden nog een aantal Engelsche schepen in lading, die omstreeks veertig duizend ton aanbrengen zonden.

— Jongstl. Dingsdag hebben vele politieke vlugtelingen uit onderscheiden landen, die hier te lande eene schuilplaats gezocht hebben, eene vergadering gehouden, om de verjaring te vieren der Poolsche revolutie van 1830. In eene toespraak van den voorzitter der »Poolsch-democratische hoofd-commissie" werd verkondigd, dat met den overtogt der Turken over den Donau een nieuw en hoopvol tijdvak voor de verdrukte volken van Europa scheen aan te vangen; dat de eerste slag nu was toegebragt aan Rusland, den grooten vijand van Polen en van de vrijheid, den hoeksteen van het despotismus in Europa, waardoor alleen in 1848 de val belet was van het snoode verbond der vorsten tegen de volken; dat Rusland heer van Europa zou worden wanneer het Konstantinopel vermeesterde, enz. In gelijken geest werd vervolgens door *Ledru Rollin*, *Ruge* en andere beruchte volksmenners in het Fransch, het Duitsch en het Engelsch gesproken. Ten slotte werd een brief voorgelezen van *Mazzini*, die door ziekte belet werd de vergadering bij te wonen; hij schreef, dat het thans pligt was een beslissenden krijg te wagen tegen het despotismus, hetwelk gansch Europa dreigde te overweldigen; liet men de vorsten tusschen beide komen met heillooze bedoelingen, de tusschenkomst der volken moest de zaak der politieke en godsdienstige vrijheid in dit beslissende tijdsgewricht schragen; had men Polen, Hongarije, Venetie, Rome, nadat zij zich hadden vrijgeworsteld, niet weder onder het juk helpen brengen, dan zou men thans niet in de onvermijdelijke noodzakelijkheid zijn eenen strijd op leven en dood tegen Rusland te wagen; doch werd die strijd met Engelands bijstand door de zege bekroond, dan zou Engeland door de toegenegenheid en de dankbaarheid der beweldadigde volkeren rijzen tot het toppunt van magt en roem, daar zijne ware sterkte niet in het verbond met de vorsten maar in het verbond met de volken van Europa gelegen was. Deze en meer dergelijke gezegden werden natuurlijk door de vergadering uitbundig toegejuicht,

— Een Madridsch correspondent van de *Morning Chronicle* schrijft den 24 November ll. het volgende: Wij hebben treurig nieuws uit Portugal. Een heden morgen van Orense in Galicia ontvangen brief zegt dat te Oporto een opstand tegen het Regentschap van den Koning-Gemaal is uitgebarsten, en het dagblad Clamor *Publico* heeft een brief uit Bajadoz, van 21 dezer, welke zegt dat het [illegible] regement, na in opstand gekomen te zijn, den weg naar de Douro is ingeslagen en Dom *Miguel* uitgeroepen heeft, alsmede dat de aanzienlijke Miguelisten hunne rangen reeds met vele nieuwelingen hebben versterkt. Het is te bevreezen (zoo gaat de berigtgever voort), dat de Koning-Gemaal, ofschoon ten [illegible] nooit bemind in Portugal geweest is, en het beste wat de Cortès wel[illegible] kunnen doen is den jongen Prins, Dom *Pédro V*, meerderjarig te verklaren. Hij is ongeveer 16 jaren oud, heeft eene uitmuntende opvoeding genooten en, wat het meest zegt, is geboren Portugees, hetwelk, benevens weldadigheid, daar te lande zeer veel afdoet, naardien men er afkeerig is van door vreemdelingen geregeerd te worden, aan welken tegenzin Dom *Miguel* vermoedelijk de grootste kans van welslagen te danken zou hebben, bijaldien reeds een opstand ten zijnen behoeve begonnen is.

FRANKFORT, 2 December.

In de Pruisische Eerste Kamer waren noch bij de eerste noch bij de tweede zitting leden genoeg aanwezig om te kunnen beraadslagen. De eerstvolgende bijeenkomst is nu op Maandag 5 dezer bepaald. Het verdient opmerking dat de president van jaren dier Kamer, de heer *Sybel*, in eene aanspraak aan de Vergadering, in zeer bepaalde bewoordingen op Pruisens onafhankelijkheid ten opzigte van de buitenlandsche aangelegenheden gezinspeeld heeft, gevolgd door eene verklaring van de noodzakelijkheid, om vooral thans vast te houden aan de constitutie. In een dergelijken geest sprak de graaf *von Schwerin*, bij gelegenheid dat hij bezit nam van den presidialen stoel in de zitting der 2de Kamer van 30 Nov.

— Van het kasteel Langensalzbad, de tegenwoordige verblijfplaats van Dom *Miguel*, schrijft men hoe daar vele toebereidselen gemaakt worden, die aantoonen dat die Prins zich ernstig met de zaken van Portugal, nu Koningin *Maria da Gloria* overleden is, wil inlaten. Een zijner alhier wonende agenten heeft, naar gezegd wordt, voor aanmerkelijke sommen getrokken op een bankiershuis te Londen, dat groote zaken met Portugal doet.

— Een brief uit Napels meldt, dat men de overblijfselen van eene oude stad, tusschen Acerno en Scavati, aan den oever van den Sarno, ter diepte van 3 à 4 voet onder de aarde opgegraven heeft. De overblijfselen van bouwkunde hebben, met uitzondering van de arcaden, geene overeenkomst met die van Herculanum en Pompeji. Een nog tamelijk goed bewaard huis bevat 10 groote kamers, in eene van welken het skelet van een man, eene vrouw en een vogel en bronzen landbouw gereedschap gevonden is. Ook te Pompeji zijn bij de jongste opgravingen verscheidene geraamten van menschen en een van eenen hond gevonden. Aan de vingers van een dier geraamten vond men twee gouden ringen met cameën voorzien. De geraamten zijn in het Museum Bonsoen te Napels gebragt.

— Zoo als men weet, hebben de Europesche gezanten te Rome het regt, in hun gezantschaps-hôtel godsdienst te houden. Zulks geschiedt dan ook in de Pruisische gezantschaps-kapel. De daartoe behoorende Duitsch-Evangelische gemeente bestaat uit 138 personen, daaronder 15 echtelieden van de Evangelische geloofsbelijdenis, 4 echtparen waarvan de man eene andere godsdienst belijdt dan de vrouw en 15 kinderen. Het bezoek van de kapel is talrijk, bijzonder op die dagen als de protestantsche soldaten van het Fransche garnizoen de godsdienst bijwonen.

's GRAVENHAGE, den 3 December.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal die hare werkzaamheden gisteren heeft hervat, heeft de door de Tweede Kamer laatstelijk aangenomen en haar toegezonden wets-ontwerpen naar de afdeelingen gezonden.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft in hare zitting van Woensdag de beraadslagingen over hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1854 (*Departement van Binnenlandsche Zaken*) voortgezet en de onder-artikelen 49 tot 70 aangenomen.

In de zitting van Donderdag is opgemaakt de lijst van drie candidaten ter vervulling van de vacature ontstaan in de Algemeene Rekenkamer. Op die lijst zijn geplaatst de namen der heeren: *P. J. Bachiene*, inspecteur der registratie en domeinen in de provincie Zeeland, oud-lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te Hontenisse: *J. J. Pfisser*, directeur der registratien en domeinen van Zuidholland te 's Gravenhage; en *H. M. van Eijk*, koopman en Assuradeur te Amsterdam, vroeger ambtenaar bij het departement van kolonien, laatst boekhouder bij de Nederlandsche Handel-maatschappij.

De Vergadering heeft de beraadslaging voortgezet over hoofdstuk V. der Staatsbegrooting (*Departement van Binnenlandsche Zaken*) en de onder-artikel 71 tot en met 81 achtereenvolgens goedgekeurd.

De Kamer heeft gisteren de beraadslagingen over het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voortgezet. Bij de bij die gelegenheid plaats gehad hebbende beraadslaging over de kosten van het Onderwijs, heeft de heer *Schimmelpenninck van der Oye* zich verklaard tegen de inrigting van zoogenaamde gezindheids-scholen. Hij vermeent, dat men twistgedingen over dogmatische leerstellingen moet weren, doch daarentegen aankweeking bevorderen van die algemeene deugden, welke alle gezindheden gemeen hebben.

De heer *Mackay* heeft zich hoofdzakelijk beziggehouden met de wederlegging der door den heer *v. Hoëvell* op den voorgrond gestelde beginselen. De spr. heeft bij die gelegenheid de aandacht gevestigd op den toestand van het middelbaar onderwijs en de uitbreiding der gymnasia. Volgens hem, moet men daarbij met de meeste omzigtigheid te werk gaan, en zorgen, dat de jongelieden niet fabriekmatig als 't ware voor de examina worden gereed gemaakt en worden opgepropt met allerlei zaken, zonder dat bij hen de eigenlijke zucht tot studie worde opgewekt. Ten slotte heeft spr. den wensch aan den dag gelegd, dat de Regering op de eenzijdigheid van rigting zal letten en regt en billijkheid betrachten, opdat, bij liefde tot den vrede, aan vele klagten een einde zal worden gemaakt.

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft in 't breede op de gemaakte bedenkingen geantwoord en onder anderen verklaard, dat hij zijne beste krachten zou blijven aanwenden om zoo mogelijk nog in de loop dezer zitting een ontwerp aan te bieden tot regeling van het onderwijs. Hij kan zich thans echter nog niet verklaren ten aanzien van de beginselen, volgens welke hij voornemens is de voordragt in te rigten, vermits hij te dien aanzien in zijn geheel vermeent te moeten blijven. Zoo veel kan hij echter zeggen, dat hij, wat het *bijzonder onderwijs* aangaat, in den geest der bestaande verordeningen zal blijven te werk gaan en inmiddels die verordeningen, zoo lang zij niet door anderen zijn vervangen, zal blijven handhaven. Bij die gelegenheid heeft de minister te kennen gegeven, dat, nademaal in de Grondwet het beginsel der vrijheid van onderwijs is opgenomen, hij het steeds heeft betreurd, dat gemeente-besturen somwijlen de oprigting van bijzondere scholen hebben geweigerd. — Betreffende het openbaar *lager onderwijs*, heeft de minister aangevoerd, dat het hoofdbeginsel der wet van 1806 *de gemengde school* is en zoo lang die wet bestaat, die scholen alzoo behooren te worden in stand gehouden. — Wat het *hooger onderwijs* aangaat, heeft de minister beweerd, dat de Regering bij de benoeming van hoogleeraren in de Godgeleerdheid niet behoeft te letten op de godsdienstige rigting, maar wel degelijk moet vragen of aan den te benoemen persoon, als mensch en als wetenschappelijk gevormd mensch, de opleiding kan worden toevertrouwd van diegenen, welke eenmaal als leeraren in de Godsdienst zullen moeten optreden.

Nog heeft de minister het wenschelijk geacht, dat aan de Academie van Wetenschappen eenige uitbreiding zal worden gegeven en deze aangelegenheid door de Regering ernstig in overweging is genomen. Verder heeft Z. Exc. medegedeeld, dat na de behandeling der begrooting, werk zal worden gemaakt van de metereologische inrigting te Utrecht; — dat een observatorium te Leyden ƒ 70 à ƒ 80,000 zou kosten en de Regering zwarigheid maakt om eene zoodanige som aan te vragen, vooral thans nu er uitzigt bestaat op de inrigting van een goed observatorium te Utrecht. De minister heeft zich ten slotte verklaard tegen de benoeming van een vierden hoogleeraar te Utrecht, waarop, met het oog op eenen bijzonderen persoon, schijnt te zijn aangedrongen. De Regering zal zich

[...] verzetten tegen een amendement, om het cijfer der begrooting voor de hoogleeraren te verhoogen, maar de keus der te benoemen personen moet geheel aan het uitvoerend Bewind worden overgelaten.

De heer *Thorbecke* is opgekomen tegen het beweren, dat het onderwijs niet op dezelfde hoogte van ontwikkeling zou staan, als de stoffelijke welvaart, en heeft doen opmerken, dat niet was aangetoond, wat meer voor hetzelve gedaan had moeten worden, dan gedaan is. Naar zijn inzien, heeft de Regering, ten opzigte van het onderwijs: 1⁰. te letten op de zedelijkheid en de bekwaamheid der onderwijzers; 2⁰. te letten op de inrigting van het onderwijs op de openbare, van overheidswege opgerigtte scholen, en ten aanzien van deze openbare scholen den pligt te regelen van de lands-regering en van de provinciale en plaatselijke besturen; 3⁰. te waarborgen de algemeene vrijheid in het stuk van onderwijs. Hij gaf daarbij als zijn gevoelen te kennen, dat de Regering en de Wetgeving het meest het oog moeten gevestigd hebben op het middelbaar onderwijs. Wat het hooger onderwijs betreft, gaf hij wel toe, dat daarin gebreken waren; maar hij meende, dat men het van de ongunstigste zijde beschouwd had. Vervolgens andere sprekers antwoordende, is hij vooral opgekomen tegen de voorstelling der anti-revolutionnaire partij, alsof de verkregene vrijheid om bijzondere scholen op te rigten zou zijn eene door die partij op de vrijzinnige partij behaalde overwinning. De inwilliging daarvan door het vorige gouvernement was alleen gegrond op het gevoel van regt en waarheid, maar ging niet uit van de beginselen de anti-revolutionaire partij. Voorts bestreed de spreker den wensch, dat, ten aanzien van het godgeleerd onderwijs op de Hoogescholen gelet zou worden op de verschillende rigtingen in het Hervormd Kerkgenootschap; — als onmogelijk en onuitvoerbaar. Ten slotte waarschuwde hij tegen het doordrijven der beginselen van de anti-revolutionaire partij, nademaal hare vorderingen tot niets anders strekten, dan om op nieuw de onzaligste godsdienst-twisten te doen ontstaan.

In de zitting van heden is ingekomen een wets-ontwerp tot regeling van het armbestuur.

De Vergadering heeft het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1854 (*Departement van Binnenlandsche Zaken*), met algemeene stemmen aangenomen.

— De commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren: *van Goltstein*, *van Nispen*, *van Rappard*, *Meeussen* en *de Kempenaer*, heeft het voorloopig verslag opgemaakt, wegens het onderzoek in de afdeelingen der Tweede Kamer van de voordragt van den heer *Thorbecke* c. s. ter afschaffing van den accijns op het geslagt, van het tonnengeld, enz., en dit tamelijk uitgebreid verslag den 30 November onderteekend.

Volgens hetzelve zijn 61 leden bij dit onderzoek tegenwoordig geweest, waaronder acht der mede-onderteekenaren van het voorstel, welke echter geen deel daaraan hebben genomen, maar zich het antwoord op de ter sprake te brengen bedenkingen hebben voorbehouden.

De *zeer groote meerderheid* der leden, die aan het onderzoek hebben deel genomen, heeft zich *tegen de aanneming* van het voorstel der negen leden verklaard.

AMSTERDAM, den 4 December.

De *Times* heeft over Weener eenige berigten van het oorlogs-tooneel ontvangen, welke als authentiek worden opgegeven. Uit die berigten blijkt dat de Russen in den nacht van den 21 November door de Turken gedwongen werden het tegenover Giurgewo gelegen eiland te ontruimen. Zij deden twee pogingen om het eiland weder te hernemen, doch werden teruggeslagen. Bij de tweede poging moest men de Russische soldaten met geweld in het vuur drijven. Des morgens tusschen 7 en 8 ure van den 24sten werd het eiland door de Russen hernomen. Den 25sten 's nachts waagden de Turken een aanval, maar werden teruggeslagen. Aan een overtogt van den Donau op dit punt door de Russen valt niet te denken. Al de pontons zijn naar Hirsowa gebragt, om de talrijke eilanden met den regter-oever te verbinden.

Volgens de *Oest. Corresp.* blijven de Turken hunne positie bij Kalefat handhaven.

Uit een schrijven uit Konstantinopel van 17 November blijkt, dat men op dat tijdstip nog onbekend was met den aftogt des Turkschen legers naar den regter Donau-oever.

In Europa hebben de Turken eene nederlaag geleden, gevoeliger dan het verlies van een veldslag. Brieven uit Parijs verzekeren namelijk, dat *Namik*-pacha in zijne pogingen, om eene leening tot stand te brengen, niet is geslaagd. Hij had de volgende voorwaarden tot het sluiten der leening gesteld: Aan de Turksche Regering zal bij een bankiershuis een crediet van 65 millioen francs worden geopend, waarover zij al naar mate zij geld noodig heeft, beschikt; de Regering zal den intrest van de gestortte kapitalen voldoen en het geheele kapitaal binnen 25 jaren terug betalen. Op die voorwaarden heeft men te Parijs ten stelligste geweigerd de zaak aan te gaan, op grond dat dit geene leening zou zijn, maar slechts het openen van eene rekening-courant bij een bankier, terwijl de geldschieters slechts de wissels der Porte, al naarmate zij trekt, tot onderpand zouden hebben, hetgeen natuurlijk een groot verschil maakt met openbare Turksche fondsen die aan alle beurzen verhandelbaar zouden zijn.

Het Russische stoomschip *Wladimir*, als kruiser in de Zwarte zee gezonden, heeft te Sebastopol opgebragt twee prijsgemaakte schepen, zijnde een Turksch gouvernementschip, met koper geladen, en het Egyptische oorlogstoomschip *Perwazy Bahri*, van 10 stukken. Dit laatste heeft zich krachtig verdedigd. De Russen telden twee dooden en twee gekwetsten.

FRANEKER, den 5 December.

Bij de op heden alhier plaats gehad hebbende herstemming tusschen de heeren *Jan Kingma* te Makkum en mr. *Johs. W. Tromp* te Leeuwarden, ter benoeming van een lid voor de Provinciale Staten dezer provincie, waren ingekomen 676 stembriefjes, waaronder 10 van onwaarde. Hiervan zijn uitgebragt op den heer *J. Kingma* 398, en op den heer mr. *J. W. Tromp* 268 stemmen; zoodat eerstgenoemde is verkozen geworden.

LEEUWARDEN, den 5 December.

Het provinciaal geregtshof van Friesland, heeft heden voormiddag uitspraak gedaan in de bekende zaak van den veehandelaar *S. K.* uit Driesum. Het Hof heeft hem aan de hem ten laste gelegde misdaad schuldig verklaard en hem mitsdien eerloos verklaard en veroordeeld tot tuchthuisstraf voor den tijd van vijf jaren benevens in de kosten van het proces.

— Onder de nuttige uitvindingen van den laatsten tijd mag wel eene voorname plaats bekleeden die der *Copie de lettres*, waardoor men te gelijk den brief, dien men voornemens is af te zenden, en de copie daarvan schrijft. Wij vestigen de aandacht niet alleen van handelaren maar ook van particulieren op dit zoo gemakkelijk middel, om afschrift der verzondene brieven te houden, dat bij de boekhandelares, mj. de Weduwe *J. van der Veer Gs.* als eenige dépôthoudster daarvan te dezer stede, is te bekomen.

— Wij vernemen dat dezer dagen door den Raad der gemeente Rauwerderhem, met 6 tegen 1 stem besloten is tot de afschaffing van de brood-zetting.

— De gemiddelde boezemwaterstand over de geheele Provincie was, volgens den wekelijkschen peilstaat, den 20sten 14, den 21sten 13$\frac{2}{3}$, den 22sten 13, den 23sten 13$\frac{2}{3}$, den 24sten 13$\frac{1}{3}$, den 25sten 13$\frac{2}{3}$ en den 26 November 14$\frac{1}{2}$ duimen boven zomerpeil.

— Ter provinciale griffie liggen ter lezing de voorwaarden, volgens welke op den 19 December 1853, zal worden aanbesteed, de leverancie van benoodigdheden aan 's Rijks magazijn van geneesmiddelen in 's Gravenhage, gedurende het jaar 1854.

— Bij besluit van den 28 November jl., no. 16, heeft Z. M. goedgevonden te benoemen:

tot dijks-gedeputeerde bij de vijf deelen zeedijken contributie binnendijks, den heer jhr. *U. J. H. van Beijma thoe Kingma*;

tot dijks-gedeputeerde bij de vijf deelen contributie buitendijks, den heer *J. A. Hibma*;

in het bestuur van Wijmbritseradeels zeedijken, tot gedeputeerden, de heeren *J. A. Visser* en *H. Oneides*;

tot mindergetallen de heeren: *R. J. Veldhuis*, *J. IJkema*, *M. R. Vierstra*, *A. J. Breeuwsma* en *H. L. Nauta*, en tot rekenmeesters de heeren: *J. Wouters*, *A. H. Tromp*, *J. ten Cate van Gonggrijp*, *J. W. Oppedijk* en *E. W. van Popta*.

— Bij Koninklijk besluit van den 1 dezer, no. 71, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Beetsterzwaag c. a., de heer *W. Luitjes*, thans ontvanger derzelfde middelen te Finsterwolde.

— Z. M. heeft den heer mr. *H. Provó Kluit*, burgemeester van Amsterdam, benoemd tot lid van den Hoogen Raad der Nederlanden.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft bij beschikking van den 3 November no. 185, gearresteerd de lijst der stations voor de beambten van den waterstaat, voor de buitengewone dienst en correspondentie langs de dijken, gedurende ijsgang en hoog opperwater op de rivieren in den winter van 1853 op 1854.

— Z. Exc. de minister van kolonien heeft krachtens magtiging van Z. M den Koning, voor de dienst in Nederl. Indie, om aldaar onderwijs te geven in de laagste klasse der gouvernementsscholen, benoemd de navolgende 12 jongelingen: *L. G. van der Hoek*, ondermeester te 's Hertogenbosch; *J. Leegstra*, kweekeling te 's Hertogenbosch; *H. Vierdag*, ondermeester te Oldebroek; *A. van Velsen*, hulponderwijzer te Giesen-Nieuwkerk; *J. A. C. Durieux*, hulponderwijzer te Giessen-Ouderkerk; *A. Klasing*, ondermeester te Alkmaar; *F. L de Vriese*, ondermeester te Broek in Waterland; *C. over de Linden*, hulponderwijzer aan den Helder; *W. Broers*, idem aan den Helder; *H. Felu*, hulponderwijzer te Neuzen; *D. P. Feikema*, ondermeester te Arum; *R. Burg*, ondermeester te Leeuwarden.

— Van Regeringswege zijn ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken verzonden: 1⁰. een op den 3 dezer te Hanover uitgevaardigd patent, waarbij, ten vervolge op dat van 15 Aug. jl., eenige bepalingen der Pruisische tolwet nopens den in- en uitvoer van waren ter zee, worden afgekondigd, die met 1 Jan. 1854 ook in Hanover in werking komen; 2⁰ opgaaf van de tarra-usantien, die met 1 Jan. 1854 bij den suiker-handel te Hamburg worden ingevoerd.

— In het hoofdkiesdistrict Assen is tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal benoemd de heer mr. *L.* Graaf *van Heiden Reinestein*, met 486 van de 712 uitgebragte geldige stemmen.

— Men verneemt dat aan eene onder de leiding van den heer *D. T. Notten*, te Blokzijl opgerigte afdeeling van het metalen kruis, mede de eer is te beurt gevallen der hooge bescherming van Z. M. den Koning.

— Men verneemt, dat de Christelijke Afgescheidene gemeente te 's Hage vergunning heeft verkregen, om eenmaal 's jaars eene openbare collectie te mogen doen, ten behoeve van hare armen.

— Den 26 November ll. is te Utrecht overleden de luitenant-generaal *F. Knotser*, lid van het hoog militair geregtshof enz.

— De *vierde* verkooping van gronden van den Haarlemmermeer-polder heeft op den 29 November jl. te Lisse plaats gehad. Van de 780,61 bunder in veiling gebragt, zijn 583,65 bunder verkocht voor *f* 244,900. De verkoop van 196,96 bunder is opgehouden.

— Men schrijft uit Harderwijk, dd. 30 November:

Op den 18 December e. k. zal van hier vertrekken een detachement suppletietroepen, sterk 130 onderofficieren en manschappen, onder kommando van den luit.-kol. *L. J. Kroll*; mede geleiders 2de luit. *Vos* en Docters *van Leeuwen*, allen van de infanterie en van verlof terugkeerende, benevens de officieren van gezondheid 3de kl. *de Vogel*, *Hessig* en *Eisinger*, ten einde de 20sten daaraanvolgende te Nieuwe Diep over te gaan aan boord van het schip *Nijverheid*, kapt. *Kerkstra*, om vervolgens naar Java te worden overgevoerd.

Zijnde dit circa 1200 man, welke dit jaar vertrokken zijn, en wordt er nog een transport naar West-Indië, benevens dat der Afrikanen te gemoet gezien.

— De Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft het voorstel van een harer leden tot verbod van den graan uitvoer, over hetwelk zij bijkans eene gansche week heeft beraadslaagd, verworpen met 66 tegen 27 stemmen. Daarentegen is het Koninklijk besluit hetwelk den uitvoer van aardappelen en peulvruchten had verboden, goedgekeurd met 68 stemmen tegen 17, terwijl vier leden zich buiten stemming hielden. Ten slotte is het gansche wets-ontwerp houdende bepalingen tot bevordering van den aanvoer van levensmiddelen en verbod van den uitvoer van aardappelen en peulvruchten, aangenomen met 78 stemmen. Terwijl negen leden zich buiten stemming hielden.

De beraadslaging over dit onderwerp heeft het bewijs geleverd dat het beginsel der handelsvrijheid ten aanzien der levensmiddelen, door de groote meerderheid der Kamer wordt voorgestaan, en wel door 17 leden onvoorwaardelijk, door een vijftigtal met toelating van uitzonderingen.

— In de half-officiële *Preussische Correspondenz* van den 2 dezer leest men: »In verband met de dezer dagen in de Nederlandsche Tweede Kamer gehouden discussie over de uitvoering van den spoorweg tusschen Oberhausen en Arnhem kan medegedeeld worden, dat den 22 November jl. met het leggen der aardenbaan voor dezen spoorweg een begin gemaakt is, en dat de directie der Keulen-Mindener spoorwegmaatschappij de magtiging heeft ontvangen om ook op het grensstation, van Etten uit, de aardewerken overwijld te doen aanvangen.

ZWOLLE, den 1 December.

De Kerkeraad der Nederd. Hervormde gemeente alhier, heeft den 29 November ll., ter vervulling der vacature ontstaan door het overlijden van Ds. *H. Bleijenberg*, en voortdurende door het bedanken van Dr. *T. K. M. von Baumhauwer*, pred. te Geervliet, een twaalftal gemaakt, bestaande uit DD.: *J. B. F. Heerspink*, te Gieten: *G. L. van Loon*, te Edam; *W. Th. van Griethuijsen*, te Waddingsveen; *C. I. Brutel de la Rivière*, te Grootebroek; *E. Cats Wor*, te Enkhuizen; *B. ter Haar Romenij*, te Gouda; *G P. Kits van Heijningen*, te Oudewater; *H. Uden Masman*, te Meppel; *H Oolgaardt*, te Zwartsluis; *T Poortman*, te Leerdam; *H. C. Voorhoeve*, te Harlingen; *H. E. Stenfert Kroese*, te Spanbroek en Opmeer. De vier laatsten bij overstemming tegen *G. H. van Senden*, te Leur.

— Ter vervulling der predikantplaats bij de Nederd. Herv. gemeente te Breda, zijnde eene Kon. collatie, heeft Z. M. bij besluit van den 28 Sept. 1853 no. 63, tot Pred. aldaar benoemd den heer *W. van Wetering As.*, te Nieuwenhoorn, overeenkomstig de keuze uitgebragt door Predikanten, Ouderlingen en Diakenen, mitsgaders Kerkvoogden en Notabelen der Gemeente, uit eene door het depart. voor de zaken der Herv. Eeredienst opgegeven nominatie, waarop geplaatst waren de Predikanten: *T. K. M. von Baumhauwer*, te Geervliet; *J. F. Cortstius*, te Oude Niedorp; *H. W. Vollenhoven van Daalen*, te Maassluis; *T. H. van den Honert*, te Moerdijk; *G. A. Hoog*, te Nieuwland; *J. van der Leeuw*, te Wormer; *W. L. F. Moltzer*, te Waalwijk; *F. Mijsberg*, te Bleskengraaf; *H. M. C. van Oosterzee*, te Oirschot; *A. van Toorenenbergen*, te Polsbroek; *H. W. Tijdeman*, te Roozendaal; *W. van Wetering As.*, te Nieuwenhoorn.

PRACTISCH REKENBOEK, *voor eenigzins gevorderde Meisjes*, door E. DE HAAN, *onderwijzer te Wirdum. Twee stukjes. Te Leeuwarden bij* U. PROOST, 1853.

Wij hebben dit rekenboekje niet alleen met genoegen doorgezien en naauwkeurig nagegaan om ons van de meerdere of mindere doelmatigheid voor schoolgebruik te overtuigen, maar wij hebben er in de school den proef mede genomen.

Allezins beantwoordt het rekenboekje aan het doel en de verwachting.

De meisjes rekenen de gegevene voorstellen met pleisier, en vinden in de inkleeding en voorstelling smaak; de aandacht wordt bij het lezen juist bepaald, en lokt de meisjes onwillekeurig uit om na te denken en hunne krachten te beproeven. Het is over het geheel een zeer geschikt rekenboekje en wel zeer uitlokkend voor de meisjes. Practisch is het dan zeer aan te bevelen.

Bovendien is de gang zeer geleidelijk en de keuze der stof, in de voorstellen opgenomen, zeer doelmatig; juist geschikt voor de meisjes, die eenmaal huismoeders moeten worden. De voorstellen geven niet alleen ruime stof tot oefening in het praktisch rekenen, maar ook nuttige lektuur tot bevordering van nuttige kennis, vooral onder de leiding van den praktischen onderwijzer, die partij weet te trekken van het vele goede en leerzame in dit boekje bijeengebragt.

Er is een drieledig doel in de voorstellen, als vereenigd: practische oefening in het rekenen; ontwikkeling van het oordeel en voorstelling van goede begrippen over huishoudelijkheid gepaard met zedelijke opmerkingen.

Wat nu het gebruik betreft, ons komt het voor, zoo de meisjes in het praktisch rekenen zooverre gevorderd zijn, dat zij vlug en vaardig de beide stukjes, uitgegeven bij F Hessel te Heerenveen, kunnen rekenen, dat men ze dan zeer gevoegelijk dit rekenboekje kan geven, zonder noodig te hebben tot andere den toevlugt te nemen. Ook heeft het werkje dit nog vooruit, boven de bestaande rekenboekjes voor meisjes, dat men hier alles in een kort bestek, op eene doelmatige wijze bijeen verzameld vindt, en alzoo tijd en kosten uit wint.

... zijn ook nog van dien aard, dat zij zeer geschikt en doelmatig ... eene mondelinge behandeling en berekening uit het hoofd.

... kunnen niet nalaten den heer E. de Haan dank te zeggen voor zijne moeite ... zijn welbewerkt product voor het praktisch onderwijs, terwijl we onze ... genooten gerustelijk het boekje aanbevelen en uitnoodigen, om er de proef van te nemen, zoo als door ons is geschied; niet twijfelende of de uitslag dezer ... neming zal bevredigend zijn.

Het is daarom onze wensch, dat schrijver en uitgever door een ruim debiet ... moediging vinden, om meer van dien aard te leveren.

Eene aanmerking houde men ons ten goede, namelijk dat er nog al onderscheidene fouten ingeslopen zijn, die bij eene tweede uitgave dienen verbeterd te worden.

R.......... T.

DIAKENEN DER NED. HERV. GEMEENTE alhier, brengen door deze ter kennisse, dat de gewone **JAARLIJKSCHE COLLECTE**, ten behoeve hunner ARMEN, zal plaats hebben op *Woensdag* 7 *December* 1853. Zij vermeenen deze collecte in het bijzonder aan de Liefdadigheid hunner Stadgenooten te moeten aanbevelen, daar door de duurte der Levensmiddelen, en het steeds toenemend getal hunner Armen, hunne uitgaven van tijd tot tijd vermeerderen.

Leeuwarden, *Namens Diakenen*,
den 30 November 1853. G. J. REERINK,
Tijdelijk Voorzitter.

Door het *Bestuur van de Bulpkas voor Israëliten* wordt bekend gemaakt, de gelegenheid tot het inzenden van voorwerpen voor de te houdene *verloting*, tot den 15 December e. k. blijft opengesteld ten huize van den Heer M. B. VOS op den Ewal.

PASTOOR EN GECOMMITTEERDEN der St. Dominicus-Kerk, te Leeuwarden, adverteren bij dezen, dat bij hunne Administratie de volgende nummers zijn uitgeloot, als: no. 29, 39, 43 ieder van *f* 500 en no. 124 van *f* 200.

J. H. GOOSSENS, *Pastoor.*
J. H. G. JANSEN, *Secretaris.*

DIRECTEUREN VAN HET ALGEMEENE FRIESCHE BEGRAFENIS-FONDS, gevestigd te *Leeuwarden*, brengen bij deze ter kennis van de Leden, dat hunne Rekening en Verantwoording over het *negende* fondsjaar, den 3 dezer maand, voor de Vergadering bij art. 13 van het Reglement omschreven, ten Raadhuize der stad Leeuwarden, in al hare bijzonderheden is opgenomen, welbevonden en gearresteerd, met een voordeelig slot van *f* 31,985.96; met berigt, verder, dat in genoemd jaar wegens 275 sterfgevallen begrafeniskosten zijn uitbetaald en dat het Fonds 12,774 contribuerende Leden telt, en, eindelijk, dat al de stukken en bescheiden, deze Rekening en Verantwoording betreffende, tot het einde dezer maand, ten Kantore van het Fonds, voor de Leden ter inzage liggen.

Leeuwarden, J. S. SPOELSTRA.
den 5 December 1853. J. OOSTERHOFF Wz.

*** Getrouwd:
Ermelo, Dr. P. J. COSTERUS,
den 28 November 1853. Weduwnaar van Vrouwe W. J. C. TERNOS, en
A. WITTEVEEN.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, A. J. DE JONGH, van *Alkmaar*, met
den 3 December 1853, R. DRIELSMA.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON' HERMANNA VAN DER KAMP, geliefde Echtgenoot van
Akkerwoude, C. CAMMENGA,
den 30 November 1853. *Predikant.*
Algemeene en tevens bijzondere kennisgeving.

*** Bevallen van eenen ZOON E. F. KLOOSTERMA, Echtgenoot van
Leeuwarden, A. A. HILLEBRAND,
den 3 December 1853. *Kastmaker in de Poststraat.*

*** Gisteren avond overleed, in den ouderdom van bijna 65 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot TJARDUS HOUTSMA.
Harlingen, D. L. SPANNENBURG.
den 26 November 1853. Wed. T. HOUTSMA.
mede namens mijne Kinderen.

*** Heden avond overleed alhier aan de gevolgen eener zenuw beroerte, mijn Vriend en Compagnon de Heer LOUIS KLINGENBERG, van *Bremen*, in den ouderdom van zeven en dertig jaren.
Zwolle, den 27 November 1853. FERDINAND OSTEN, van *Bremen.*

*** Heden morgen ten half een ure overleed aan eene uitteerende ziekte mijn waarde Man OBE PIETERS POSTMA, in den ouderdom van 39 jaren.
Cornwerd, A. J. DE JONG,
den 29 November 1853. Wed. O. P. POSTMA.

*** Heden avond overleed aan een langzaam verval van krachten, onze geliefde Moeder DOETJE AITEMA, Wed. JAN RIJPMA, in den ouderdom van ruim 77 jaren.
Franeker, JOHs. RIJPMA.
den 2 December 1853. S. RIJPMA — WENNING.

*** Heden overleed zacht en kalm, onze waarde Vader den Heer HENDRIK ... RTER, in den ouderdom van ruim 65 jaren.
Sneek, *Uit aller naam*,
den 3 December 1853. C. H. BÖDEKER.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 29 Nov. tot en met den 5 Dec. 1853 aangegeven: 14 Geboren, 19 Overleden, Gehuwd 2 paren.

Opgave der Prijzen en Aanvoer van *BOTER en KAAS*, den 2 December 1853 in de Stadswaag te Leeuwarden.

		AANVOER:
PRIJS:	Boter, *f* 42.25.	627/4, 273/8 en 91/16 vaten.
»	Kaas, - 24 à *f* 26.25.	429 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 3 December 1853.

NEDERLAND.

... Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$61\frac{3}{16}$	$61\frac{1}{4}$	$61\frac{1}{4}$
... dito	3 »	$73\frac{3}{8}$		
... dito	4 »	$92\frac{1}{2}$	$92\frac{3}{16}$	
...-Synd.	$3\frac{1}{2}$ »			
...-Maats.	$4\frac{1}{2}$ »			

FRANKRIJK.

...gatien	3 pCt.	

RUSLAND.

... H. 1798/1816	5 pCt.	$103\frac{3}{4}$	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{1}{4}$
... dito 1828/1829	5 »	$102\frac{1}{2}$	$102\frac{3}{4}$	$102\frac{3}{4}$
... dito	4 »	89		
... te Londen	$4\frac{1}{2}$ »			

SPANJE.

Obligatien	1 pCt.	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{11}{16}$	
»	3 »	$45\frac{1}{2}$	$45\frac{3}{8}$	$45\frac{3}{8}$
» Binnenl. à 6/m	3 »	$41\frac{1}{2}$	$41\frac{1}{4}$	$41\frac{1}{4}$
Coupons Bewijzen		$5\frac{7}{16}$		

PORTUGAL.

Te Londen	3 pCt	$36\frac{1}{16}$	$36\frac{1}{16}$	$36\frac{1}{4}$
»	Uitg.			

OOSTENRIJK.

Metaliek	5 pCt.	$75\frac{7}{8}$	76
» 1852	» »	$75\frac{3}{4}$	
» (nieuwe)	$2\frac{1}{2}$ »	$39\frac{1}{8}$	$39\frac{3}{16}$
» » 1851/52	» »	$39\frac{1}{8}$	
» » Amst.	5 »	$90\frac{3}{4}$	

... Cert. bij L. en B. 5 pCt $98\frac{5}{8}$; Mexik. $22\frac{15}{16}$, 23, 23; Dito Onb. $22\frac{1}{2}$; ... pCt. $20\frac{1}{16}$; Dito Uitg. $7\frac{15}{16}$; Ecuador $3\frac{1}{2}$; Grieken 5 pCt. $4\frac{7}{16}$; Philad. ... Eng. Rijnspoorw. 65.

... fondsenmarkt was heden over het algemeen gunstiger gestemd. De handel ... echter geene bijzondere levendigheid.

Zondag den 4 December.

... 1 pCts. $21\frac{5}{8}$, $\frac{3}{16}$; Portug. 3 pCts. $36\frac{3}{16}$; Metaliek 5 pCts. $75\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$; ... genoteerde koersen zijn heden slechts eenige geringe postjes verhandeld.

Publieke Verpachting.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE STAD SNEEK, gedenken op Donderdag den 8 December e. k., des middags ten 12 ure, op het Gemeentehuis, voor den tijd van vijf jaren, van af 12 Mei 1854 tot 12 Mei 1859, publiek aan de meestbiedenden te verpachten:

1. Het TOLHUIS aan den Sneeker Trekweg bij Leeuwarden met de OPBRENGST van de TOL aldaar, thans in pacht bij *Jantje Schaap*, Weduwe van *Age Willems Stelpstra.*
2. Het TOLHUIS, staande aan den Trekweg onder Loënga, met de daarbij behoorende TOL, tegenwoordige Pachter *Folkert Hettinga.*

Waarvan de Voorwaarden ter lezing liggen aan de Secretarie der Gemeente, alle werkdagen van 's morgens 9 tot 's middags 12 uren.

Sneek, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 23 November 1853. S. TEN CATE.
De Secretaris,
HAGA.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN IJLST, gedenken op Woensdag den 21 December 1853, des voordemiddegs 10 uur, aan het Gemeentehuis aldaar, bij inschrijving en opbod, in het openbaar aan te besteden: Het wegbreken der OUDE en weder daarstellen eener NIEUWE DRAAIBRUG, met bijlevering van alle benoodigde Materialen.

De Condition van aanbesteding zullen van af den 5 December e. k., ter lezing liggen bij de Kasteleins W. J. ZULT en D. J. DIJKSTRA te IJlst, zullende dienaangaande nadere informatien kunnen worden bekomen bij O. T. SCHUURMANS, Opzichter der Stedelijke Eigendommen en Gebouwen mede aldaar.

IJlst, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 29 November 1853. W. RINGNALDA, *Burgemeester.*
J. W. OPPEDIJK, *Wethouder.*

GELDLEENING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WONSERADEEL, maken bij deze bekend:

1. Dat door den Raad dier Gemeente is vastgesteld en door Heeren Gedeputeerde Staten goedgekeurd het aangaan eener geldleening tot een bedrag van *f* 68,000 tegen eene rente van $3\frac{1}{2}$ ten honderd in het jaar, verdeeld in aandeelen van *f* 500, om te worden gestort op 1 Maart en 1 Junij 1854, telkens de helft aan het Gemeentehuis van Wonseradeel te Bolsward, terwijl met 1 Junij 1856 jaarlijks wel meer doch niet minder dan *f* 2000 zal worden afgelost, overigens nader omschreven in het daarvoor vastgestelde plan dezer leening, hetwelk voor belanghebbenden ter Secretarie der Gemeente ter inzage is liggende.
2. Dat de inteekening voor gemelde geldleening is opengesteld ter Secretarie dezer Gemeente te Bolsward, gedurende de dagen van 12 tot en met 17 December 1853, telkens des morgens van 9 tot 1 uur en 's namiddags van 2 tot 4 uur; zullende echter zoodra de leening volgeteekend is, de verdere deelneming zijn gesloten.

Bolsward, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 1 December 1853. T. MULIER.
De Secretaris,
J. BINKES.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WONSERADEEL, maken bij dezen bekend, dat de betrekkingen van ondermeester in de Scholen te *Arum* en *Pingjum*, aan welke elk eene Jaarwedde is verbonden van *f* 150, thans zijn vacerende, en noodigen dientengevolge de ONDERWIJZERS van den 3 rang, die genegen zijn voormelde betrekkingen te vervullen bij dezen uit, om zich daartoe schriftelijk met overlegging der acte van rang en bewijs van goedgedrag en praktikaal onderwijs aan te melden ten Secretarie der Gemeente te Bolsward, voor den 15 dezer maand.

Bolsward, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 1 December 1853. T. MULIER.
De Secretaris,
J. BINKES.

Al wie eenigen onderstand, van hoedanigen aard ook, verleent aan den Praamschipper GEERT ARENDS VAN DER VEEN en GEZIN, zal daarvan geene restitutie erlangen. — Mogt hij deswege, hier of daar bij eenige Administratie aanklagt doen, men verwijze hem naar *Duurswoud* en *Bakkeveen.*

Bakkeveen, *De Algem. Armv. van Duurswoud en Bakkeveen*,
den 5 December 1853. BROUWER, *Boekhouder.*

De Notarissen A. R. VAN VOORST en A. BINNERTS, te Heerenveen, en wel de laatste ten verzoeke van den Procureur W. B. KOOL VAN HEERENS, aldaar privé en qq., zullen door het ministerie van eerstgenoemden, op Donderdag den 8 December 1853, des avonds 8 uur, in het Heeren Logement, bij Mejufvrouw de Wed. *Barlage*, te Heerenveen, bij beschrijving, presenteren te verkoopen:

Eene ruime net gebouwde hechte HEEREN- en KOOPMANSHUIZINGE, nos. 29 en 30, bestaande uit: 4 Beneden- en 1 Bovenkamers, boven 1 Zaal met 5 Ramen, voor aan de gracht, meest allen van Stookplaatsen en Kasten voorzien, Zolder met geheel beschoten Dak, Voor- en Winkelhuis, groote vorstvrije Kelder met hooge verdieping, Keuken, PLAATS en BLEEK, achter een PAARDENSTAL met SCHUURTJE voor brandstof, staande en gelegen op het aangenaamste gedeelte van de Lindegracht, met VRIJE GANG door de Schoolsteeg, te Heerenveen, sectie A, nos. 34 en 35, groot 3 roede en 28 el; in alles zoodanig als zulks in huur wordt gebruikt door den Heer *A. Braaksma.*

Den 12 Mei 1854 te aanvaarden en op de verkoopdagen van 11 tot 1 ure, op aanvrage ten gemelden huize, te bezigtigen.

Huizen te Lemmer.

De Notarissen JORRITSMA en HAAGSMA, te Sneek, zullen, ten verzoeke van Mr. *Verweij*, Procureur aldaar, qq. finaal verkoopen:

a. Eene hechte, ruime en welonderhoudene HUIZINGE, met *ERF*, c. a., gelegen aan de Nieuweburen te Lemmer, bewoond door den Heer *Lemke.*
b. Eene DITO, naast het vorige, in gebruik bij *Z. Helmers.*
c. Eene DITO, tegenover de Visschersburen aldaar, bewoond door *A. B. van Postma*, en
d. Eene in volle werking zijnde SMEDERIJ, met gebruikte HUIZINGE en *ERF*, c. a., staande aan de Nieuweburen genoemd, bewoond door *S. J. Wagenaar*; aanvaarding: van pand *c.* en *d.*, 12 Mei 1854; het laatstgenoemde bij overeenkomst, ook eerder; van pand *a.* 12 November 1854, en van pand *b.* 12 Mei 1857, — *voor dezelve is geboden: voor a. f* 2251, *b. f* 1710, *c. f* 1117, en *d. f* 1660.

Wie gading maakt kome op Zaturdag 10 December a. s. 's avonds 7 uur, in de Wildeman bij *van Ommen*, te Lemmer.

De Notaris JORRITSMA, te Sneek, zal, Woensdag 14 December a.-s., aan te vangen 's morgens 9 uur, bij boelgoed verkoopen:

1. Eenige MEUBELEN en HUISGERADEN, waaronder: 1 Canapé, 1 Chiffonnière, 1 Rustbank met Matras, 1 Pendule, 1 Buffet, 1 Ledikant, Tafels, Stoelen, Spiegel, Schilderijen, verlakt Koper-, Tin-, IJzer-, Engelsch- en grof Aardewerk en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.
2. 1 welluidend KABINET-ORGEL met mahoniehouten Kast, zeer geschikt voor eene kleine Kerk.

Wie gading maakt kome aan *de Concertzaal* te Sneek, alwaar de Goederen 's daags voor den verkoop zijn te bezigtigen.

Publieke Verhuring van Kerke- en Diakonieland van Augustinusga.

De Notaris M. DE VRIES, te Augustinusga, zal, op Donderdag den 15 December 1853, ten 2 ure na den middag, in de Herberg van K. *Fokkinga* aldaar, in het openbaar, voor 4 jaren verhuren:

Voor de Kerkvoogdij:
Ruim 9 bunder best GREIDLAND; gelegen onder Surum.
Ruim 8 bunder DITO, onder Buitenpost gelegen.
En voor de Diakonie:
Ongeveer 4 bunder GREIDLAND, gelegen op Oosterburen onder Gerkesklooster.
Alles breeder bij Biljetten omschreven.

De Notaris G. BAKKER, in de Schrans, onder Huizum, zal, op Dingsdag den 13 December 1853, des namiddags 5 uur, ten huize van de Weduwe ... Poll, bij Leeuwarden, *provisioneel* verkoopen:

Eene hechte HUIZINGE en ERVE, sub no. 51, met Voorhuis en Winkel, ruime Woonkamer, Kelder, benevens SCHUUR, waarin Stallingen voor 6 Hoornbeesten en 2 Paarden en ruimte tot berging van Hooi en Mest, staande en gelegen in de Buren te Huizum, kadastraal sectie C, no. 427. Vrij te aanvaarden den 12 Mei 1854, tot welk tijdstip het pand is verhuurd aan *Frans J. Haven.*

Verkooping te Surhuisterveen.

De Notaris G. BAKKER, in de Schrans, onder Huizum, zal, op Donderdag den 15 December 1853, des namiddags 3 uur precies, in de Herberg laatst bewoond door *R. J. Hulshoff*, te Surhuisterveen, in het openbaar veilen en verkoopen, naar plaatselijk gebruik en naar aanleiding van art. 1228 etc. B. W.:

1. 2 stukken vruchtbaar WEI- en BOUWLAND, gelegen te Surhuisterveen, kadastraal gemeente Surhuizum, sectie B, no. 112 en 113, in naam groot 2 bunder 20 roede (6 pondem.); in 2 perceelen.
2. Eene prompte BOERENHUIZINGE, SCHUUR en HIEM cum annexis, aldaar, sectie B, no. 1070.
3. Eene hechte BURGERHUIZINGE en ERVE met aanbehooren, mede aldaar, sectie B, no. 1069.

Nos. 1 en 2 bij *J. F. Braaksma*, en no. 3, bij *Steven J. Braaksma* in gebruik, en *vrij* te aanvaarden:

De Landen terstond *na* den palmslag en de Huizen den 12 Mei 1854.

Conditien te vernemen ten Kantore van den Notaris.

HOUTVERKOOPING.

Mr. H. P. WICHERS, Advocaat en Notaris te *Leek*, gedenkt, op *Zaturdag* den 17 December 1853, des voormiddags te 10 uur, te *Leek*, bij *J. Heerdt*, publiek te verkoopen:

600 zware EIKEN STAMBOOMEN en eenige perceelen EIKEN-, BEUKEN- en ELZEN KAPHOUT.

Mr. H. P. WICHERS, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van ALBERT WIETSES MULDER en Vrouw, op *Zaturdag* den 24 December 1853, des voormiddags te elf uur, ten hunnen huize te *Dossum*, publiek te veilen en verkoopen:

Eene nieuw getimmerde BEHUIZING, get. no. 87, en groote SCHUUR, met daarin aanwezigen BOEKWEIT- en MOSTAARDMOLEN, en daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN; voorts *TUIN*, groot min of meer 12 roede, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 2, staande en gelegen te *Doesum*, wordende, behalve de Grutterij, daarin tevens het bedrijf van Herbergier en Winkelier uitgeoefend.

Na bekomene autorisatie zal eerstdaags worden verkocht:

1. Eene BURGER-WINKEL-HUIZINGE en ERF, aan de Voorstraat naast het Logement *het Zeverijnshuis* te Joure, thans bewoond door *R. P. Lusthof.*
2. Een perceel best HOOILAND, in de Beerte, gelegen aan de Langstaart te Poel onder den dorpe Broek, groot 2,98,30 el, laatst gebruikt door *Tjitte Durks de Vries.*

Door toevallige omstandigheden bij geslotene briefjes te huur, voor den tijd van zeven jaren:

De *ZATHE* en *LANDEN Great Tamminga*, te Peins, groot 33.60.50 bunder Bouwland en 21.26.18 Weidland, alzoo te zamen ongeveer 55 bunder (150 pondematen), tot Petri en Mei 1854 in huur bij de Wed. *D. P. Bierma.* Conditien liggen ter lezing bij den Logementhouder OOSTERBAAN, te Franeker, en bij J. J. DONIA, op Halfweg onder Dronrijp, terwijl de briefjes voor of op den 22 December e. k. *franco* worden ingewacht bij den eigenaar D. FEIKEMA, te Franeker.

Bij geslotene briefjes te huur,

VOOR DEN TIJD VAN 5 JAREN, INGAANDE St. PETRI EN 12 MEI 1854:

Eene uitmuntende *ZATHE* en *LANDEN*, met HUIZINGE en SCHUUR c. a., staande en gelegen te- en onder Ruigahuizen, onmiddelijk nabij Balk, groot volgens Kadaster ongeveer 27 bunder, meest alle Greidlanden, bij elkander gelegen voor en achter de Huizinge thans door *Reitse H. Hijlkema* bewoond, in eigendom behoorende aan den Heer *B. J. van der Goot*, te Balk.

De Voorwaarden liggen ter lezing in de Herberg van *Egbert Rinses Hoekstra*, te Balk, terwijl de briefjes *franco* moeten worden ingezonden vóór of uiterlijk op den 16 December 1853, ten Kantore van den Notaris G. ZANDSTRA, aldaar.

MEN VRAAGT TE HUUR

binnen deze stad, op 12 Mei e. k. of eerder: TWEE KAMERS, waarvan een GEMEUBILEERD. Adres bij A. VAN ZUIJLEN, bij de voorm. Vrouwenpoort.

UIT DE HAND TE KOOP, tot den 16 December 1853:

Drie HUIZINGEN met ERF, staande en gelegen te Sijbrandaburen, geschikt tot het uitoefenen van onderscheidene bedrijven; verhuurd aan *Jarig H. Siebersma* en anderen; den 12 Mei 1854 te aanvaarden. Informatien zijn op *franco* aanvrage te bekomen bij den Notaris A. HAAGSMA, te Sneek.

Een hecht vertimmerd overdekt PRAAMSCHIP TE KOOP, met Zijllagie, Boomen en Haken, groot 12 ton, bij R. W. DE JONG, te Warga.

Eenige duizend stuks

EIKEN STEK TE KOOP, bij JAN JONKMANS onder Heerenveen, aan het water, lang 1 el 5 palm, verplant en dus van den Penwortel gestoken, voor eenen civielen prijs.

Diegenen welke iets te vorderen mogten hebben van, of verschuldigd zijn aan den Heer CORNELIS WALBURGH, in leven Burgemeester te Vlieland en aldaar den 18 October 1853 overleden, of papieren of geld in hun bezit hebben aan den overledene toebehoorende, worden uitgenoodigd daarvan binnen den tijd van drie weken schriftelijke opgave of betaling te doen aan Heer C. DE BOER Dz., Onder-Inspecteur van het Loodswezen te Terschelling.

De Ondergeteekende berigt aan zijne geëerde begunstigers dat zijne BLANKE BAAIJ en KRUL TABAK, alsmede zijn tweede soort BAAIJ TABAK 2½ cents de 5 ons in prijs is verhoogd.

Joure, 2 December 1853. RUURD D. DE JONG, *in de Witte Os.*

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

ZIJN EEN ONFEILBAAR MIDDEL TEGEN HOEST, VERKOUDHEDEN EN AAMBORSTIGHEID.

Er zijn elken dag zoo vele sprekende bewijzen van de krachtdadige uitwerking der pillen van Holloway in gevallen van borstziekten, voortvloeijende zoowel uit verouderden hoest, als nieuw gevatte koude, kortademigheid enz. dat een ieder, hij zij jong of oud, die aan zulke ongesteldheden onderhevig is, dadelijk zijne toevlugt behoorde te nemen tot deze onwaardeerbare pillen, waarvan men na het gebruik de buitengewone geneeskracht zal ondervinden. Menigeen die naauwelijks meer adem kon halen, en als het ware aan den rand des grafs stond, is tot verbazing van een ieder volmaakt hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN	van	*f* 0.80,	*f* 1.85,	*f* 3,	*f* 6.75,	*f* 13.50,	*f* 20.50.
POTJES ZALF	van	- 0.80,	- 1.85,	- 3,	- 7.05,	- 13.85,	- 20.95.

Zijn op *franco aanvrage, à contant*, te bekomen: aan het Hoofddépôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; P. T. POTMA, te Sneek, den Heer S. G. SWART, te Gorredijk; alsmede te Londen, Strand 244.

Speciale Behandeling

VAN

ZENUW-ZIEKTEN,

door den eenigen bezitter van het middel van den

WEL-EERW. PATER BONYVER,

Radicale genezing van vallende ziekte, moederweën, hoofdpijn, asthma, lamheid, rhumatisme en alle zenuwziekten. Consultatie kan schriftelijk genomen worden met *franco* brieven. Het MIDDEL is slechts te bekomen bij den Heer ..., buiten de Keulsche Poort, bij *Brussel*, Keizerstraat 29.

HET RHEUMATISMUS is eene ziekte, die reeds sedert menschen w... ver verspreid en reeds bij de oudste Geneesheeren bekend was. Zij heerscht ... alle landen, onder elke hemelstreek, in het Noorden zoowel als in het Zuiden, ja zelfs in de heete keerkringsgewesten, zegt

Dr. SCHNEIDER in zijne VERHANDELING

over Electriciteit en beweert dat men voor het bekend worden der Galvano-Electriciteit geen geneesmiddel daartegen geweten heeft. »Men heeft den »Magneet tot genezing van dergelijke kwalen aangewend, en de bekende FRANZ »MESMER maakte veel opziens daarmede in de vorige eeuw; ook met het Electro- »Magnetische Rotatie-Toestel hebben vele geleerde Geneesheeren zich onledig ge- »houden, het heeft echter evenmin aan de verwachting beantwoord. Den Heer »GOLDBERGER is het gelukt een KETTING te vervaardigen die aan alle ver- »eischten voldoet; hij is gemakkelijk aan te wenden en zijne aanhoudende wer- »king geneest zeker en spoedig."

Een werkje over deze Kettingen wordt onder den titel SCHAT DER GENEESKRACHT, gratis afgegeven. De KETTINGEN kosten *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60 en *f* 5.40 in het VERKOOPHUIS en de bekende Dépôts.

Amsterdam, *Verkoophuis;* Akkrum, *P. K. de Groot;* Assen, *H. P. A. van Gorcum;* Bolsward, *S. S. Oosterbaan;* Dokkum, *A. Schaafsma;* Franeker, *K. Drager;* Gorredijk, *S. G. Zwart;* Harlingen, *P. L. Mirande Pz.;* Heerenveen, *G. Overdiep;* Hindeloopen, *David de Jong;* Kollum, *C. Nihot;* Leeuwarden, *J. J. van Haagen* en *A. van Wamel;* Meppel, *J. M. Barth;* Sneek, *P. T. Potma.*

In den nacht tusschen den 1 en 2 dezer, zijn te Haskerhorne uit het land van de Wed. JAKOB T. DE JONG, zoo men vermoedt gestolen, 2 zwarte en witte DRENTSCHE SCHAPEN, (zoogenaamde Hamsche zonder hoorens) zijnde eerste Ooijen en de laatste Weeren; zoo men meent zijn deze Schapen den ... dezer op de weekmarkt te Leeuwarden verkocht voor de som van *f* 32. Aangenaam zal het zijn, indien de kooper van die Schapen zich gelieft te openbaren, en zich tot dat einde te adresseren aan den mede-eigenaar S. IJKEMA, Hengstehouder te Haskerhorne.

Bij VAN DRUTEN EN BLEEKER, te Sneek zijn uitgegeven:

KEURIGE EN NIEUWE GESCHENKEN VOOR DE JEUGD ENZ.

GOEVERNEUR, CHINESCHE SCHIMMEN. — DE TOOVER-LANTAARN, Vertellingen voor Ned. Jongens en Meisjes, met 6 gekleurde Plaatjes. à *f* 0.90 en *f* 1.15.

H. B. STOWE, EEN KIJKJE IN DE HUT VAN OOM TOM, door Tante Marie, voor hare Neefjes en Nichtjes. Met 8 keurige platen. à *f* 2.50 en *f* 2.90.

Men vindt hierin de *geheele onverminkte* geschiedenis van *Oom Tom, St. Clare, Eva* enz., maar daarentegen niet die van *George* en *Elise Harris* enz."

Van eene HOOGST AANZIENLIJKE OPLAAG zijn bij de Uitgevers nog maar ZEER WEINIGE Exemplaren voorhanden.

GOEVERNEUR, JONGENSPRET. — MEISJESVREUGDE. Geschenk voor Hollandsche Jongens en Meisjes, met gekleurde plaatjes, in heel linnen, à *f* 1.30. — DE ONDEUGENDE KINDEREN. Een vermakelijk Prentenboek met rijmen à *f* 1.2..

P. VAN OS, REIZEN DER ENGELSCHEN, ter ontdekking eener Noordwestelijke Doorvaart door de Noordelijke IJszee naar den Stillen Oceaan, 2 dln. met 8 plaatjes, in heel linnen à *f* 3.90.

H. ZSCHOCKE, ZIET OPWAARTS: Een huisboek voor heilbegeerige Christenen, of de keurigste gedeelten uit de UREN AAN DE GODSDIENST GEWIJD, uit het Hoogduitsch door A. WINKLER PRINS. 1—4 afl. à 45 cts de afl.

LEVENSVRAGEN OVER DEN WEG DES HEILS IN CHRISTUS, door S. HOEKSTRA Bz., Pred. te Rotterdam, een dl. in gr. 8vo à *f* 3.

Tegen het a. s. Nieuwjaar bevelen bovenstaande Uitgevers VAN DRUTEN en BLEEKER te *Sneek*, bij voorkomende gelegenheid aan, hunne

BOEKDRUKKERIJ, BOEKBINDERIJ ENZ., tot het drukken enz. van alle soorten van REKENINGEN, QUITANTIEN, NOTA'S, LIJSTEN, STATEN, GROOTBOEKEN of wat het zijn mag, alles *keurig* netjes uitgevoerd tegen billijke prijzen.

ALLE MATERIEEL voor GEMEENTE-BESTUREN hebben zij steeds gereed voorhanden, even als REGISTERS van IN- en VERKOOP en BORDERELLEN voor GOUD- en ZILVERSMEDEN enz.

F. BASTIAT, STAATHUISHOUDKUNDIGE HARMONIEN, uit het Fransch overgebragt door Mr. S. A. ... VAN DER AA, 2 deelen in gr. 12mo à *f* 6.

Den Uitgevers werd dezer dagen door eene bevoegde hand berigt:

Met kracht beveel ik aan ieder uwe vertaling der Harmoniën van BASTIAT aan. — Ieder jong mensch van opvoeding moet dat werk in merg en bloed hebben. Moge een copieus debiet de uitgave bekroonen!

Misschien is er geen beter middel om heldere denkbeelden over de welvaart van alle klassen der maatschappij te verbreiden, dan de lezing van dit boek te bevorderen.

ANTOINETTE BOURIGNON.

EEN BEELD UIT DE KERKELIJKE GESCHIEDENIS DER XVIIde EEUW, DOOR

H. v. BERKUM,

Schrijver van »De Labadie en de Labadisten."
Een deel in gr. 8vo met vignet *f* 3.30.

Bij den Boekhandelaar E. IPPIUS FOCKENS te Franeker, is dezer dagen verschenen:

Nieuwe Friesche Volks-Almanak.

1854. Tweede jaargang, *f* 0.75.

INHOUD: *Voorrede. — Verjaardagen van het Koninklijk geslacht. — Weekmarkten in Friesland. — Zons- en Maansverdonkeringen. — Tijdperken en Kalender. — Mengelwerk:* Het oud Landshuis, te Leeuwarden, door D. ... — De 8ste Mei 1774 te Leeuwarden, door H. v. B. — Vergelijking van Oud-Noordsche met Oud-Friesche Eigennamen, door Jhr. Mr. *M. de Haan Hettema.* — Handschriften van Junius, tot Friesland betrekking hebbende en voorhanden in de Bodleiaansche Bibliotheek te Oxford, door denzelfden. — Brieven van Hoppers, door denzelfden. — Prophetien van blijnde Simon en bruer Hankis, afgeschreven uit het zeer oud MS. van Gabbema, no. 6, bl. 117, ingezonden door denzelfden. — Akkrumer Friesche Boere-Almanach vort 't jier uws Heeren 1671, ... trog *Mr. Jan Sikkes*, ljaefhebber der Stierrekunst yn Akkrum. — Vervolg der Friesche Spreekwijzen en Spreekwoorden, *van W. de Wendt* opgegeven ... *R. Posthumus.* — Friesche Kleederdragt, door Jhr. *H. Baerdt van Sminia.* — Ege Gales Galema, door *H. G. v. d. Veen.* — Overlevering door B. A. — Beroemde Friesche Wiskundigen, door *A. Wassenbergh.* — Elegie eener Odalisque, door ... *de Jong.* — Oom Tom, door B. v. S. — Weemoedstoonen eener Moeder, na den dood van haar eenig innig geliefd kind, een zoon, ruim tien jaren oud, door ... *Wassenbergh*, geb. *Hommema.* — Mijne toekomst, door dezelfde. — Lees ..., door *Johannes Jacobs.* — Aan den Oceaan, door *Arn. de Jong.* — Iets over de woorden *Tjerkeweag* en *Bydjoe*, voorkomende in de gedichten van Gysbert Jacobs; door *A. Wassenbergh.* — Iets over de benaming van sommige plaatsen in Friesland. — Fragment van een brief. — De dood van Ds. Poppii, door J. ... Opschudding in de Groote Kerk te Leeuwarden, den 2 Januarij 1785. — ... reis nei de Wonderdokter, door *W. Dijkstra.* — Welkomsgroet enz. door ... *Jong Wz.* — Vul den beker nog eens! Drinklied naar Byron, door Mr. ... De Vlinder, door *Johanes Jacobs.* — Liefde, door denzelfden.

Nog eenige Exemplaren zijn voorhanden van den *Eersten Jaargang* van den *Nieuwen Frieschen Volks-Almanak*, voor 75 Ct.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.